

Rychtářské právo opět v rukou rychtáře

Toušeň je označována jako městečko = městys od dob Mistra Jana Paška, rytíře z Vratu, z časů kolem roku 1523, tedy – s přestávkami – po půl tisíciletí. Správa městečka byla tehdy vložena do rukou rychtáře, jehož odznakem se stalo rychtářské právo, zvané „žila“, v podobě palcátu či žezla, koželuhem umně opleteného býčími šlachami. První písemná zpráva o rychtáři a radnících v Toušeni se dochovala z roku 1552. Rychtáři, pro které známe z mezíčasů jen tři jména – *Vít Hůlka* (1642), *Jiří Novotný* (1650) a *Jan Chrdle* (1800) – si předávali s úřadem i žezlo rychtářského práva, až spočinulo v rukou posledního rychtáře *Jana Králíka* (1807). Poté byl úřad místního rychtáře nahrazen nejprve představeným, později starostou, předsedou národního výboru a opět starostou [Florián 2022/5-6/11]. Po zrušení titulu rychtáře mohli místní obyvatelé vidět toušeňské rychtářské právo dosud pouze jednou – na výstavě Z historie Toušene, zpřístupněné od 4. do 13. července 1959 v Požárním domě.

Uvolněnou hodností „rychtář“ před 150 lety nazvaly své nejvyšší představitele spolky českých baráčníků, u nichž od těch dob žije toto označení dodnes. Toušeňští baráčníci datují své založení dnem 13. května 1898, letošní 125. výročí však oslavili již 18. března [podrobná zpráva je na straně 7]. Při této slavnostní příležitosti v sokolovně převzal rychtář Obce baráčníků Lázně Toušeň *Jiří Kučera* původní prastaré toušeňské rychtářské právo, které bylo odznakem všech dávných místních rychtářů. Stalo se tak za účasti místostarostky městyse *Mgr. Jany Hadrbolecové*, rychtáře Veleobce a I. župy *Jaroslava Pročka* a zástupců baráčníckých obcí z Brandýsa nad Labem, Horních Měcholup, Hvězdonic, Chocně, Jireň-Podlesí, Kolína, Kostelce nad Labem, Křenku, Lysé nad Labem, Mratína, Sluh, Staré Boleslavi, Vrábí, Úval a Záryb. Všichni vyslechli zvláště pro tuto slavnost složený sonet a výjimečnou památku si s nelíčeným zájmem a obdivem prohlédli. Dosud užívané toušeňské rychtářské právo ozdobil nejvýznamnější hosté z jednotlivých obcí jubilejními pamětními stuhami. ■

Petr Pavel v Lázních Toušeni

Třemi obrázky se pro čtenáře Floriána vracíme k návštěvě armádního generála *Ing. Petra Pavla, MA*, v Lázních Toušeni v postavení náčelníka generálního štábu armády České republiky, odpoledne 10. října 2012 u příležitosti rozloučení s čestným občanem Lázní Toušene armádním generálem v. v. *Ing. Tomášem Sedláčkem*, čestným předsedou Československé obce legionářské, nositelem tří válečných křížů, medaile za chrabrost a řádu Milana Rastislava Štefánika [Florián 2012/10-12/7-9, 2014/3-4/11, 2014/11-12/13, 2017/9-10/1, 2018/1-2/1+11, 2018/3-4/4+6, 2021/9-10/4, 2022/1-2/10, 2022/9-10/8]. V sokolovně, v Nehvizdské ulici a na hřbitově fotografoval *Bohuslav Bubník*. ■

Z úřadu městyse

Ze zasedání rady

- Po řadě jednání vyslovila Správa železnic, státní organizace, souhlas s převodem budovy nádraží Lázně Toušeň do majetku městyse. Tento návrh ještě bude muset projednat a schválit vláda ČR.
- Starosta seznámil radu se stavem dokončování projektů na rekonstrukci povrchů dosud nerekonstruovaných ulic a s plánem žádostí o dotace na realizaci těchto projektů.
- Dalším plánem je výměna a zefektivnění svítidel v celém městysi. Oslovená firma zpracovává pasport a připravujeme žádost o dotaci na rekonstrukci svítidel. Rada společně se zastupiteli vybírá nové veřejné osvětlení, které by bylo modernější, úspornější, méně poruchové a s možností naprogramovat intenzitu světla během různých časových úseků dne.
- Starosta Ing. *Luboš Valehrach*, MBA, seznámil členy rady městyse se zadáním projektové dokumentace na instalaci FVE (fotovoltaiky) na vybrané budovy, které jsou ve vlastnictví městyse.
- Ke konci dubna by měla proběhnout instalace vybraných herních prvků do prostoru dětského hřiště v lokalitě Na Pruhu. Občané a rodiče malých dětí měli možnost vyjádřit se k výběru herních prvků, pomocí facebookové výzvy i na základě mailové korespondence s některými rodiči. ■

Mgr. Jana Hadrboľcová, místostarostka městyse Lázně Toušeň

Chtěli byste svoz papíru a plastů od domu?

Komise životního prostředí, poradní orgán rady městyse, by ráda zjistila pomocí dotazníku, zda by občané měli zájem o svoz plastového a papírového odpadu od svých domů.

Proč by to mělo smysl:

- nejjednodušší způsob třídění pro všechny občany,
- není potřeba chodit s odpadem daleko,
- kontejnerová místa by nebyla přeplněná,
- některé kontejnery by se časem mohly nahradit jinými (kov, nápojové kartony, sklo) nebo by se snížil celkový počet kontejnerů.

Jak by to fungovalo:

- každá domácnost by měla k dispozici další nádoby (popelnice) zvlášť na plast a zvlášť na papír (případně jen jedno z toho),
- tyto nádoby by se vyvážely stejně tak, jako komunální odpad či popelnice na bioodpad (svoz plastu 1x za 14 dní, svoz papíru 1x za měsíc).

Dotazník můžete vyplnit těmito způsoby:

- pomocí internetového odkazu (můžete použít i QR kód): <https://www.surveymonkey.com/survey/d/G9J9E9C-9B9L2L7Y3Q>,
- SMS zprávou na telefonní číslo: +420 732 343 497 (stačí číslo otázky a odpověď – a, b, c – viz níže),
- vhodit odpovědi na otázky dotazníku do schránky na Hlavní 560 (na adrese se nachází krejčovství Ateliér Kučera, můžete dotazník taktéž zanést přímo tam),
- v termínu od 20. do 21. května 2023 budeme s dotazníky obcházet městysem (pokud jste v dotazníku vyplnili své číslo popisné, k vám už nepřijdeme).
- Dotazník je pro nás (komisi životního prostředí) velmi důležitý, z něj totiž vyvodíme, zda bychom tímto směrem doporučili učinit další kroky. Děkujeme za vyplnění dotazníku! ■

Pavlaína Bilous, předsedkyně komise životního prostředí

Jarní řez katalp (Martin Liška a Ondřej Šulc) a plán osvětlení městyse

Dotazník

1. Třídíte plast a papír ve vaší domácnosti?

- a) třídím obojí
- b) třídím pouze jedno z toho
- c) netřídím nic

2. Využili byste možnost mít svoji popelnici na plast s odvozem od domu?

- a) ano
- b) ne
- c) využili bychom pouze odvoz pytlů

3. Využili byste možnost mít svoji popelnici na papír s odvozem od domu?

- a) ano
- b) ne
- c) využili bychom pouze odvoz pytlů

4. Využíváte kompostér nebo popelnici na bioodpad?

- a) využíváme popelnici na bioodpad
- b) máme svůj kompostér
- c) máme obojí řešení
- d) využili bychom kompostér, pokud by nám byl poskytnut obcí
- e) nevyužíváme a ani bychom nevyužili nic z výše uvedeného

5. Uveďte prosím své číslo popisné: ....

6. Děkujeme za vyplnění dotazníku a případně za další podněty k tomuto tématu.

komise životního prostředí

Nová výsadba stromů

Ve spolupráci s organizací Sázíme stromy, z. ú., jsme se rozhodli pro další výsadbu stromů v našem městyse. Zástupkyně organizace, jež je také váženou občankou naší obce, navrhla lokace, kde by bylo vhodné vysadit nové stromy, a také druhy stromů, které by se do navržených míst dobře hodily. První na řadě jsou polní cesty nad ulicí U Cihelny a újezdová cesta do Záp. Vzhledem k tomu, že plánovaná výsadba zasahuje do prostoru, kde se pohybuje divoká zvěř, požádali jsme i zástupce Mysliveckého spolku Vysoká mez, aby se k plánované výsadbě vyjádřili, případně abychom výsadbu mohli upravit. Na základě společné domluvy jsme vybrali ovocné stromy k vysazení do újezdové cesty směrem k zápskému hřbitovu.

První část výsadby – třešni a švestek – již proběhla 11. března 2023, a to díky nadšené skupině dobrovolníků a ve spolupráci s Technickými službami městyse. V dubnu bude výsadba pokračovat jabloněmi a hrušněmi, na podzim se pak stromy doplní jeřabinami a keři. Vznikne tak nejen útočiště pro drobnou zvěř, ale i obecní ovocná alej, jejíž plody budou k volné dispozici občanům a všem, kdo budou procházet. Moc děkujeme dobrovolníkům z Prahy za financování a pomoc s výsadbou.

Organizace Sázíme stromy, z. ú., získává peníze od různých firem a do sázení zapojuje jak samotné zaměstnance dárců, tak i místní školy, spolky, dobrovolníky a znevýhodněné občany. Funguje jako prostředník mezi sponzory, lesními a okrasnými školkami, městskými úřady a dobrovolníky. Jejím posláním je obnovovat a vysazovat nové aleje stromů, sázet remízky, doplňovat stromy do sadů a sázet stromy a keře všude tam, kde to dává smysl. Záměrem je podpořit vědomí, že pro přírodu můžeme jednoduchým způsobem udělat hodně dobrého. Vedení městyse Lázně Toušeň se velmi rádo připojilo k této myšlence a rádo využije možnosti další nové výsadby stromů. ■

Mgr. Jana Hadrboľcová, místostarostka městyse Lázně Toušeň, foto Ing. Mgr. Eva Potočiarová

Rodinné centrum Myšák připravuje

Letní anglický příměstský tábor: 24. – 28. 7. 2023 od 8 do 16 hodin v RC Myšák na Floriánském náměstí v Lázních Toušeni

děti budou rozděleny do skupin podle věku a úrovně znalosti angličtiny
hrává angličtina – sportování – výlety s angličtinou – vědomostní hrátky – soutěže anglicky – promítání pohádek v angličtině – Beauty Day – Fashion Show – English in a Playful Funny Way

Letní příměstský tábor: 31. 7. – 4. 8. 2023 od 8 do 16 hodin

v RC Myšák na Floriánském náměstí v Lázních Toušeni

Tomovy parky – kriket – fotbal – minigolf – botkochůdy – badminton – házečí disky – míče – švihadla – petang – výlet do knihovny – pohádky – tvořeníčko – vědomostní odpoledne – prohlídka zříceniny – procházky podél Labe – detektivní odpoledne – sportovní soutěže – diplomy – medaile... ■

těší se Katka + Mirka + praktikanti Anička, Elen a Ondra
informace 604 118 076 + rc.mysak@centrum.cz

Umístění kontejnerů na BIO odpad

2* - budou přistaveny dva kontejnery, jeden na běžný bioodpad, druhý na větve a dřevěný bioodpad. Kontejnery na bioodpad budou přistaveny na danou lokalitu vždy nejpozději ve čtvrtek. Zjistíte-li, že v průběhu víkendu budou kontejnery extrémně přeplněny, kontaktujte prosím starostu (tel.: 603 876 540) nebo kohokoli z technických služeb. Odvoz kontejnerů bude probíhat během pondělí či úterý následujícího týdne (po víkendu). Máte velké množství bioodpadu či nestíháte odvézt bioodpad do veřejných kontejnerů? Jako službu občanům zabezpečujeme přistavení kontejneru na víkend (příp. přes týden) za cenu 480 Kč. V případě zájmu kontaktujte úřad městyse. ■

Lokalita / Týden	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
--Den přistavení konte-	07/04/	14/04/	21/04/	28/04/	05/05/	12/05/	19/05/	26/05/	02/06/	09/06/
Na Zárybničí										
Floriánské náměstí	2*									
Nehvizdská x U Habeše										
U Sokolovny x Cukrovarská										
Na Chmelnici	2*									
Na Nábřeží x V Ovcárně										
Nad Lomem										
Na Požárech										
Na Ostrůvku										
Nad Křížkem										
Zápská										
Na Hradisku x Na Stráni										
U Sokolovny x V Zátíší	2*									
Svoz BIO odpadu občanům s hnědými popelnicemi		12.04.		26.04.		10.05.		24.05.		07.06.

Do Malajsie, Singapuru a na Jávu

Díky videoprojekcím a vyprávění *Aleny a Petra Šedových* jsme se vydali 8. února 2023 až do jihovýchodní Asie. První zastávkou bylo hlavní město Malajsie, město mnoha kontrastů Kuala Lumpur. Na jedné straně supermoderní architektura, na druhé stavby z doby koloniální či tradiční domy. Viděli jsme katedrálu St' Mary, 421 m vysokou věž Tower Malaysia, parky, ulice, obchody, zkrátka hodně z toho, co město s mnoha kulturami, výborným jídlem a přátelskými lidmi nabízí.

Další zastávkou byl městský stát Singapur na samém jihu Malajského poloostrova. Město snad ještě modernější a barevnější. S úžasem jsme si prohlédli obří skleníky, park Supertree Grove, kde každého zaujala noční hudebně světelná show, opět jsme

foto Hana Němečková

obdivovali architekturu, viděli divadlo a koncertní sál, Právníkou akademii, a mnoho dalšího.

Ani následující zastávka nezklamala. Indonésie a Jakarta a přes 500 km vzdálená Yogyakarta. Zde jsme díky videu navštívili muzeum Serajah National, síň nezávislosti, Kraton – sultánův palác a azyl u muslimů během tropického lijáku. Zvláště zajímavé byly batikové dílny, cibetkové kavárny či tržiště a rýžová pole nebo divoká noční jízda městem s návratem rikšou do hotelu. A samozřejmě nechyběly hinduistické chrámy Paramabaran a Borobudur. Určitě by se dalo pro tři desítky návštěvníků ještě dlouho promítat a dlouho vyprávět. Už teď se těšíme na pokračování cesty manželů *Šedových* až na Bali. ■

foto Aleš Polidor

foto Hana Němečková

Stolní hry

Je to pěkná řádka měsíců, kdy jsme se setkávali v Klubu stolních her ve Skleněné vile nebo v tehdy ještě otevřené Lázeňské vinárně pana *Zdeňka Macháčka*. I když ze všech her, se kterými se původně začínalo, včetně šachů, kanasty, žolíků, ba i Člověče, nezlob se, nakonec zůstala jen hra scrabble, hrávali jsme dál. Po covidu jsme se sešli poprvé znovu ve Skleněné vile 22. února 2023. Společně jsme zavzpomínali na *Širin Pohořalou*, která s námi scrabble hrávala a nutno podotknout, že výborně. Hrajeme dál, i když účast není příliš vysoká.

Udělejte si chvíli čas a přijďte si s námi někdy zahrát! O setkáních se dozvíte v kalendáři Floriána, na FB nebo na stránkách městyse. ■

foto Hana Němečková

Pochod pro mozek

V únoru mě oslovila knihovnice paní *Michaela Baštecká* z brandýské Knihovny Eduarda Petišky, zda by bylo možné zakončit chystaný Pochod pro mozek v naší Skleněné vile [MF Dnes 15. 3. 2023]. Abyste věděli – název zní tajemně, ale pro žádný mozek se nešlo. Pochody pro mozek se každoročně pořádají pro seniory po celé republice v rámci Národního týdne trénování paměti. Nápad jsem s radostí přivítala, potěšil mě také souhlas pana starosty i paní místostarostky. Ale co by to bylo za návštěvu, kdyby se při ní senioři nic nedověděli a netrénovali paměť? A to nejen plněním úkolů cestou z brandýského náměstí a po cyklostezce až k nám, ale také načerpáním vědomostí o Lázních Toušeni? A kdo ví a může říct víc o Parku profesora Procházky a Skleněné vile než kronikář našeho městyse RNDr. *Jan Králík, CSc.*? Pan kronikář souhlasil a pojal uvítání velkolepě: všech šestatřicet návštěvníků přivítal u spodní brány parku s vlajkou městyse! Vítr si s ní za krásného počasí vezele pohrával a senioři chtěli hned o vlajce vědět víc. Nebyl nikdo, kdo by pak neposlouchal s velkým zaujetím i vyprávění o dějinách místa, na kterém jsme se zastavili, o pobytu císaře Karla IV., tehdy královice. Výklad pokračoval v obřadní síni Skleněné vily, tam především o vile samotné.

Mezitím další členka kulturní komise paní *Marta Hergesellová* ochotně připravovala malé občerstvení. Hosté se podepisovali do pamětní knihy a obdrželi dvojlíst – povídání o Skleněné vile. Paní *Michaela Baštecká* za všechny nadšeně poděkovala. A my děkujeme seniorům z Brandýsa, že si za cíl svého pochodu vybrali právě naši Skleněnou vilu a věříme, že akce jim udělala radost, stejně jako nám. Podívejte se na video pana *Aleše Polidora*: <https://youtu.be/1clUP10XcSc> ■

Hana Němečková, předsedkyně kulturní komise

■ Cestovatelský večer po Norsku ve Skleněné vile

První březnový večer jsme ve Skleněné vile strávili opět ve světě. Tentokrát cestování manželů Šedových začínalo příletem do dánské metropole Kodaně, následovala její prohlídka s nezbytným zastavením u Malé mořské víly. Hlavní část cesty probíhala na palubě jedné z největších zámořských výletních lodí – Luminoza – italské společnosti Costa. Po vyplutí z kodaňského přístavu loď každý den zakotvila v některém z hlubokých norských fjordů a následovala prohlídka vodopádů a měst – Stavanger, Geiranger, Bergen, Flam s horskou železnicí, hlavní město Norska Oslo a další. Na závěr bylo ještě malé nahlédnutí do švédského města Malmö. Video bylo doplněno seznámením s provozem a životem

foto Petr Šeda

na lodi, která veze téměř 3000 cestujících a 1500 členů posádky. Přestože šlo již o reprízu pořadu, přišlo třiačtyřicet zájemců, nejen z Toušeně, kde byli zastoupeni hlavně baráčníci, ale i z Brandýsa a Staré Boleslavi. ■

Mgr. Alena Šedová

■ Dopolední karneval

Vždy v únoru přichází čas masopustu, veselí a karnevalů. Na ty jsme si museli sice dost dlouho počkat, protože naposledy bylo možné karnevaly uskutečnit 22. února 2020, ale letos už jsme se mohli všichni společně radovat a bavit se v maskách, jako před lety.

V toušeňské sokolovně je prvním vždy karneval pro předškolní děti, a ten se letos konal v sobotu 25. února 2023 od 10 hodin. Tradičně všechny přivítala starostka Sokola Mgr. Jana Freudlová, co ale následovalo poté, to už bylo zcela netradiční. Nejmenší děti pod vedením Mgr. Markéty Kubíčkové předvedly na podiu milé tanečky s hudbou a navodily tím hned správnou atmosféru a chuť pustit se do tance a zábavy. Sklidily zasloužený potlesk a na oplátku nabídla Markéta, vedoucí souboru, že něco z tanců naučí i ostatní děti. Někdo se připojil, jiný bedlivě pozoroval a všichni se těšili, až se celá zábava naplno rozjede. To následovalo hned poté.

Projíždky v papírových autech, oblíbené malování křídou na parkety, házení balónek, chytání mýdlových bublin, sbírání včelíček a jejich navrácení do úlů, předvedení všech masek v dlouhém hadu, a hlavně tanec a zase tanec, plno smíchu a běhání, tak, jak to při dětských zábavách bývá. A které masky se takto radovaly a dováděly? Byly jich více než čtyři desítky. Motýli červení, modří, bílí i růžoví, stejných barev také princezny, jen navíc přibyla fialová, nechyběly Elsy z Ledového království, duhová víla, úžasná černobílá kravička, několik čarodějnic, Kitty, plno berušek a každá jiná, kočičky, myška, baletky, ježek, astronaut,

čmelák, Sněhurka, policajt, superman, kovboj, korzár, piráti, čertíci, princezny Den a Noc, malý kostlivec, asi nejmenší ze všech, ale rozhodně se neztratil, a možná ještě další. A stává se to vždycky, že s přicházejícím koncem bývá zábava nejlepší.

Na závěr si každá maska mohla vybrat dáreček podle svého přání. Baletka si moc přála něco pro Barbie, princezna zase ještě lepší korunku než měla právě na hlavě, astronaut knihu, Sněhurka háčkovanou kravičku, pirát mašinku... Na každou masku se dostalo, každá si vybrala. Na konec společná fotka těch, kteří ještě zůstali... Dvě hodiny utekly tak rychle, že se některým nechtělo ani domů, ale vše už se muselo chystat na další karneval, pro ty starší, který začínal ve 14 hodin. ■

text a foto Hana Němečková, předsedkyně kulturní komise

■ Připomínka svátku žen

V menším kroužku jsme se rozhodly připomenout si ve Skleněné vile ve čtvrtek 9. března Mezinárodní den žen. Pojaly jsme to jako „ženy ženám“. Každá něco upekla nebo vyrobila pomazánky a měly jsme pak velmi bohaté občerstvení. Bohužel je období nemoci, tak nás nebylo tolik, ale počet jedenáct byl velmi příjemný. Dorazilo i několik přespolních, povídaly jsme a zasmály se dost. Setkání se nám tak líbilo, že se domluvíme na podobná setkání častěji. Kdo budete mít chuť, přidejte se k nám! ■

text a foto Bc. Miroslava Kořínková, předsedkyně volnočasové komise

■ Odpolední karneval pro školáky

Jeden karneval skončil a mohl začít další. Už před 14. hodinou se začal plnit sál sokolovny většími dětmi a na všech bylo znát, jak moc se těší. A hned od samotného začátku se zábava pěkně rozjela. Moderování se ujala jako vždy u školních dětí místostarostka městyse Mgr. *Jana Hadrboľcová*, asistovaly jí *Daniela Vostráková* a tři krásné masky: netopýr, Noc a Den – *Janička*, *Mia* a *Emma*. A měly se co otáčet, soutěže probíhaly jedna za druhou. Vždy dvě družstva soutěžila v tradičních úkolech: běh s vajíčkem na lžici, prolézání obručemi, házení míčků do koše a další. Na konci soutěží čekala každou masku sladkost.

A zatím co většina masek soutěžila, po celou dobu opodál neohroženě šermovali maltézský rytíř, pirát, Spiderman a bojovník z Hvězdných válek, a policajt si vesele tančil s beruškou. Některé masky si jen tak pobíhaly a ke spokojenosti jim to úplně stačilo. Každý se bavil tak, jak se mu líbilo. Nechybělo ani defilé, dlouhé hady vedly paní místostarostka a paní družinářka *Daniela*, a to si děti opravdu užívaly.

A vskutku bylo na co se dívat, všechny masky byly krásné a šťastné: Hermiony, roztomilý malinký Kašpárek a zrovna tak i kominiček, včelka Mája, Kočičák, sovička a Gekko, ještěrka, Pipi Dlouhá punčocha, piráti, princezny v nádherných šatech různých barev, Elsy z Ledového království, berušky, které nikdy nesmějí chybět, policajti, benátská maska, strašidelní kostlivci, klaun, čarodějnice, další postavy z Hvězdných válek, Indián, Indiánka a nádherná gejša. Na závěr veselého odpoledne porota vybrala nejkrásnější masky, tentokrát to byly právě poslední jmenované: Indiánka s gejšou. Ceny ale dostaly úplně všechny a po jejich rozdělení se ještě tančilo a tančilo a létaly balonky a končit se vůbec nechtělo. Jako vždy. Ale nedá se nic dělat, čas je neúprosný a sokolovnu je potřeba připravit na večerní ples... ■

text a foto Hana Němečková, předsedkyně kulturní komise

■ Zlatá dvacátá

Po tříletém, nejen covidovém postu od tanečních zábav ožila toušeňská sokolovna o první letošní pomasopustní sobotě 25. února 2023 hned třemi šťastnými návraty ke karnevalovým a plesovým zvyklostem. Třetí byl večer v rázu *Zlatá dvacátá* (léta) a svým stoletým ohlédnutím dával alespoň na chvíli nemyslet na zprávy z dnešního světa. Sál plně obsadily elegantní mladé a ještě mladší dámy v připomínkách umných účesů, čelenek, pštrosích per, boa, přílehlavých stříhů, náhrdelníků a kabelek, a s nimi doprovázející pánové rovněž ve věkovém rozpětí od štíhlých sotva dvacetiletých po statné i sedmdesátníky a vzrůstem od střízlíka po obra, většinou v tmavém, ale i jen v bílých košilích se šlemi či blikající kravatou, s buřinkami, cylindry či klobouky barvy noci i padlého sněhu.

Moderátoři *Ondra* a *Matyáš* oblékli slušivé fraky, brandýská kapela *Klasickéj postup Jana Chleboouna* uměla lákat na parket a přehlušit i ty nejjásavější nálady také svými autorskými skladbami. Sokolsko-divadelní obsluha v baru a výčepu se nezastavila, podával se dokonce guláš a nápoje zurčily stejně živě jako scénky mafiánů a lekce charlestonu, výstupy připravené i nepřipravené a gejíry plesové

zábavy. Na sloupech dobové plakátky, na stolech tištěný plátek *Toušeň Tribune* i se stoletým fotem právě z této sokolovny [v tomto čísle *Floriána* na straně 12] a s cenami nápojů a pochutin právě z dneška. Tombolu bohatě vyšperkovali sponzoři a seběhlo se i to, co z dlouho odpírané bujarosti nejspíš nelze vyloučit. Tak dlouho ale zpravodaj nesetřval. Hrál a tančilo se dozajista dál až do rána. ■

foto jvk

red

Oslava 125 let trvání Obce baráčníků

V sobotu 18. března 2023 zažila toušeňská sokolovna mimořádnou událost: oslavu 125 let trvání Obce baráčníků Lázně Toušeň. 125 let! Více než jedno století! Možná si tenkrát sousedé a tetičky, když 13. května 1898 toušeňskou Obec baráčníků v tehdejší hospodě U Salačů zakládali, ani nepomysleli, že jejich spolek přetrvá celé století dvacáté a bude pokračovat v činnosti i ve století jednadvacátém, a to už zase po téměř další čtvrtstoletí.

Rychtář Jiří Kučera spolu s tetičkami a sousedy měli s přípravami mnoho starostí dávno předem a všichni si byli vědomi, že se jedná o akci ojedinělou. Do poslední chvíle cítili trochu napětí, ale již po prvních minutách zahájení ve 14 hodin bylo jisté, že zvládnou všechno jako vždy a na výbornou. Tetičky Iva Skálová a Boženka Špitálníková vyzdobily stoly s občerstvením a čekaly na hosty, kteří se začali sjíždět už před 13. hodinou. Podepisovali se na listinu přítomných u tetičky Marty Hergesellové, nepohrdli chlebem a solí od panímaminky Márii Němečkové a tetičky Radky Vilímové. Na uvítanou a pro dobrou náladu vyhrával pan harmonikář Karel Šochman z Úval a brzy byly tři řady stolů obsazeny a vše připraveno k zahájení velké události.

Služebníci ponocný soused Josef Konopka a dráb soused František Bareš zapalují svíce, ponocný zatroubením vyzývá k pořádku a rychtář Jiří Kučera zahajuje celé slavnostní odpoledne. Pod podium nastupují tetičky v krojích, vedeny praporečnickem sousedem Jakubem Vilímem. Do kroku jim vyhrává harmonikář písničku o městě, kde Vlastenecko-dobročinná obec baráčnická v roce 1873 vznikla: Kolíne, Kolíne.

Poté rychtář požádá Zuzanu Němcovou o českou hymnu a je radostí si vyslechnout všechny čtyři sloky v tak nádherném provedení! Pak nastupují na podium ti nejmenší a pod vedením Mgr. Markéty Kubičkové předvedou taneční pásmo, které svou roztomilostí svádí ke spokojenému úsměvu všechny přítomné. Zuzana Němcová poté z celého srdce zazpívá za kytarového doprovodu Petra Keřtofa dva šansony a svůj program uzavře písničkou, ke které se baráčníci obzvláště rádi připojují – Ta naše písnička česká zní celým sálem.

Následuje pozdravení od místostarostky našeho městyse Mgr. Jany Hadrboškové a rychtář si velmi pochvaluje výbornou spolupráci s městysem i podporu, které se spolku dostává. Panímaminka Mária Němečková, kronikářka tetička Eva Kučerová a vzdělatelka tetička Alena Šedová seznamují všechny přítomné s 125letou historií toušeňských baráčníků. S veršovanou zdravicí k významnému výročí přichází kronikář městyse RNDr. Jan Králík CSc. Rychtář mu děkuje a on se vrací s obrovským překvapením: přednáší sonet k předání rychtářského práva a jako kronikář předává rychtáři to nejcennější – původní rychtářské právo po svých prapředcích [více na straně 1], staré právě 500 let! Neuvěřitelných půl tisíce let! Úžasná a neopakovatelná atmosféra. A v té přinášejí pozdravy ze svých obcí blízkých i vzdálenějších jejich rychtáři a tetičky a přivazují na toušeňské právo slavnostní stuhu.

Na závěr rychtářka z Lysé nad Labem přivazuje stuhu za Veleobec a rychtář Veleobce a 1. župy Jaroslav Proček celou slavnost hodnotí. Že hodnocení toušeňských baráčníků je vždy v superlativech, není samozřejmostí. Za vším je obrovská spousta práce a obrovské nadšení všech sousedů a tetiček. I dnes tomu tak bylo. Po společně zazpívané Baráčnické písni soused ponocný zhasíná svíčky, kronikář předává rychtáři do baráčnické kroniky zdravici a sonet. Místostarostka neodolá a bere do ruky půl tisíciletí staré rychtářské právo. Posvátný pocit! Baráčnická oslava se blíží ke svému konci. Rychtář všem děkuje a přeje dobrou chuť k občerstvení.

Řízky, které připravil Petr Kasalický ze Sport baru, přijdou jistě všem vhod. Pak už jen přestávka a těšíme se na představení Divadla pod Petřínem, které celou úžasnou akci uzavře. ■

text a foto Hana Němečková, šéfredaktorka zpravodaje Florián

Lanko od padáku

Na závěr oslavy 125 let trvání Obce baráčníků Lázně Toušeň se v sokolovně konalo divadelní představení v podání Divadla pod Petřínem pod režijním vedením *Bohumila Gondíka*. Tento soubor u nás hrál již vícekrát a vždy přivezl hru, která diváky zaujala a líbila se. A nejinak tomu bylo i 18. března 2023, kdy se u nás představil hrou, jejímž autorem je *David Lindsay-Abair*: *Lanko od padáku*.

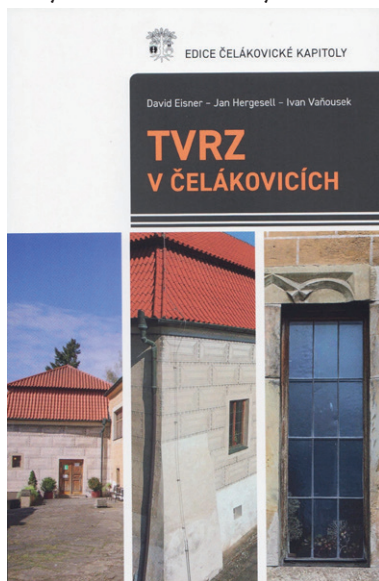
K divákům z řad baráčníků se v 16 hodin připojila také veřejnost, a tak představení potěšilo diváky nejen místní, ale také z Brandýsa nad Labem a Čelákovic. Společně pak všichni sledovali příběh dvou žen bydlících na jednom pokoji v Domově seniorů s pečovatelskou službou kdesi v Americe. Jejich povahy snad nemohly být rozdílnější: Marylin (v podání *Jaroslavy Knížkové*), která se umí radovat z každé maličkosti, ženy plné života, a věčně nespokojené a samotářské Abby (v podání *Aleny Michalové*). Neshodnou se naprosto v ničem, navíc Marylin by si ráda vyměnila svou postel za postel u okna, která však patří Abby. Boj o postel a sázka o ní je úžasná konverzační komedie vystihující dokonale lidské povahy, plná nečekaných až šokujících rozhodnutí hlavních hrdinek, aby to největší překvapení přišlo až na samém konci. Obě herečky si vysloužily skutečný obdiv za to, jak své postavy ztvárnily. V dalších rolích se představili *Tomáš Bartáček*, *Martin Zelenský*, *Lenka Burianová*, *Pavel Urban* a *Jan Petričák*. Diváci ocenili všechny uznalým potleskem. Velké poděkování patří také těm, kteří se na představení podíleli, a samozřejmě režisérovi *Bohumilu Gondíkovi* a rychtáři toušeňských baráčníků *Jiřímu Kučerovi*, který vystoupení Divadla pod Petřínem s panem režisérem dohodl. Už teď se těšíme, že tento soubor opět uvidíme již 16. dubna. ■

text a foto Hana Němečková, předsedkyně kulturní komise

Čtení o čelákovické tvrzi

Krátce před uzavřením budov Městského muzea v Čelákovicích pro rozsáhlou rekonstrukci připravili čelákovicko-toušeňští autoři Mgr. *David Eisner*, *Jan Hergesell* a Ing. arch. *Ivan Vaňousek* třetí svazek edice *Čelákovických kapitol* – knížku *Tvrz v Čelákovicích* [Městské muzeum, 2022, 112 stran]. Šest oddílů s mnoha běžně nedostupnými daty je zde provázeno 55 novými fotografiemi, 28 historickými obrázky, 26 kresbami a početnými soupisy literatury. Zcela objevený je doklad písemné zmínky o čelákovické tvrzi z roku 1382, cenné je i množství dalších originálních popisů historických, nedávných i současných a architektonických. V řadě souvislostí je zde vícekrát zmíněna také Toušeň, a to nejen ve výčtech sídel v okolí, ale i jako místo s nálezem v lokalitě středověkého hrádku a s dochovanými stavebními prvky z doby pozdní gotiky, jako cíl vojenského tažení a dočasné sídlo správy panství. Upozorňuje se zde také na publikaci Toušeň na starých pohlednicích. Závěrečné slovo doplnili starosta Ing. *Josef Pátek* a místostarosta Ing. *Petr Studnička*, PhD. Jako ve všech nových čelákovických publikacích, i zde je anglické resumé. Pro uzavření tvrze k rekonstrukci se uskutečňuje výstava děl *Vladimíra Tůmy*, zamýšlená původně tam, nyní ve Skleněné vile v Lázních Toušeni. ■

Nová péče ve Slatinných lázních

Rozhovor o následné rehabilitační lůžkové péči s primářem Slatinných lázní Toušeň MUDr. Ivo Kramaříkem, kterého již čtenáři Floriána znají [Florián 2022/1-2/11].

Pane primáři, ve Slatinných lázních jste nedávno rozšířili služby o následnou rehabilitační lůžkovou péči. Jak moc nové oddělení souvisí s lázeňským provozem?

Popravdě, nesouvisí. Následná rehabilitační lůžková péče sice využívá stejný personál i objekt jako Slatinné lázně, ale od lázeňského provozu je zcela oddělená. Patří do pooperační lékařské péče, specializuje se na pacienty po operacích kyčlí či kolen s použitím umělých kloubních náhrad. Léčba zahrnuje individuální rehabilitaci se zkušenými fyzioterapeuty, šetrnou pasivní pohybovou aktivitu s využitím motodlahy, biolampy nebo laserové sprchy. Pacienti jsou ubytováni na nových nadstandardních pokojích.

Úzce spolupracujete s Ortopedickou klinikou Fakultní nemocnice Bulovka. Mohou k vám přijet pacienti po ortopedických operacích i z jiných nemocnic?

Ano, samozřejmě. Nejlépe je objednat se hned [228 222 484], jakmile pacienti znají termín své operace. Doporučený nástup do následné rehabilitační péče je nejčastěji mezi 7. a 10. dnem po operačním výkonu. Z veřejného zdravotního pojištění jsou hrazeny až čtyři týdny v lázních.

Co vám dělá největší radost a co je naopak největší starost?

Máme opakovaně pozitivní zpětnou vazbu od pacientů, kteří jsou často překvapeni, jak milou formou může hospitalizační péče probíhat. Za to bych rád poděkoval svým kolegům a kolegyním. A co nás trápí? Poddimenzovanost personálu. Do našeho sympatického kolektivu neustále hledáme jak lékaře, tak sestry, hlavně pro následnou rehabilitační lůžkovou péči.

Jak mohou Slatinné lázně využít obyvatelé městyse Lázně Toušeň?

Například tu máme nový masážní stroj Hydrojet, který je po objednání [228 222 411] přístupný i veřejnosti. Půlhodinová masáž probíhá na vodním vyhříváném lůžku, pacient je oblečený a s vodou není vůbec v kontaktu. Hydrojet je skvělý třeba po sportu. Využít je možné také lázeňské procedury nebo fyzioterapii, i když nejste náš lázeňský host. Jen je potřeba nejprve naplánovat konzultace s lékařem, aby byly procedury vhodné a bezpečné. Procedury lze navíc zaplatit i benefiční kartou Edenred. Obyvatelé městyse Lázně Toušeň jsou srdečně zváni v sobotu 29. dubna od 15 hodin do našeho parku na otevření lázeňské sezóny. A každý den mohou přijít do naší příjemné lázeňské kavárny. ■

Mgr. Simona Krautová, manažerka komunikace FNB

Procházka podél slatiniště

Od Čelákovic přes Lázně Toušeň do Káraného vedla v sobotu 18. března cesta jedné z oslav Světového dne vody, který připadá na 22. březen. Podél dávného řečiště Labe, kolem přírodního zdroje toušeňských Slatinných lázní, pod hlavičkou Literární procházky A2 s názvem Voda v krajině vedli celou skupinu redaktorka Mgr. Bc. Marta Martinová a botanik RNDr. Petr Petřík, Ph.D. [Florián 2021/7-8/13], předseda čelákovického Okrašlovacího spolku. Účastníci se sešli na zastávce Čelákovice-Jiřina a postupně viděli zdymadlo, vodní elektrárnu, pláž Grado, zmíněné slatiniště, tůňe a tůňky, farmu vodních ptáků, jezera Mezi mosty i Malvíny a Královskou cestu, pramen, lávku přes Labe, Káranskou vodárnu a tůňe, které za Káraným obnovil Mgr. Karel Tůma, a které představila zástupkyně MAS Střední Polabí Mgr. Ing. Eva Neubergová. A k tomu všemu slyšeli postřehy z literatury odborné i biografické, regionální i zahraniční. Na čtyři desítky vesměs mladších nadšenců i odborníků přivítal na území Lázní Toušeň kronikář a jednatel toušeňského Okrašlovacího spolku RNDr. Jan Králík, CSc., připomněl dávnou obchodní stezku, vikinský meč, dvojité most i vyhlášené neviditelné kulturní památky [Florián 2016/11-12/6, 2021/7-8/12-13, 2022/9-10/10], zaniklou celnici, tři povídky Václava Dragouna a ováda, který zde pronásledoval rybařičího Jana Wericha. Na fotografii se ani všichni nevešli. ■

jvk

Petr Enc pro Floriána zalistoval novinami, zápisy a matrikami z časů „za císaře pána.“

■ Hostince

Hosté před toušeňským hostincem U lípy

Hostinec v zatáčce

Kam se vydat nyní, chceme-li poznat Toušeň v jiném světle, než známe? Vykročit od toho cukrovaru a pěšinkou podél silnice vejít do uliček mezi domy? Po cestě mineme Chrdlův kříž, pamatuje napoleonské války, ale nenasloucháme mu, co nám chce říci. Sejděme od pískovcového kříže a vydejme se podél Hlavní ulice níže ke Slatinným lázním. V ohybu zatáčky musí každého z nás upoutat mohutná budova bývalé Wallianovy restaurace, známé do roku 1911 spíše pod názvem U Salačů. Salačovi vlastnili zájezdní hostinec již od roku 1850, a nebyl jen tak ledajakou hospodou. Vždyť už za sedmileté války se tu točilo pivo a kovárna tu možná s hospodou stávala dávno před tou válkou třicetiletou. Takže zábavy a rvaček si zde užili nejspíš mnoho. Jenomže, ale i když nás nesmírně zajímají, tak jich zase tolik neznáme.

Dva kolovrátkáři

V sobotu 22. ledna 1898 vešel do hostince U Salačů kolovrátkář *František Novák*, aby již rozjásaným hostům zahrál něco veselého z té své kouzelné skříňky s klikou. Kolovrátkář už nebyl žádný mladík, bylo mu třiašedesát let, tak se snažil vydělat si nějaký ten krejcar na přilepšenou. Hrál proto několik hodin a těšil se určitě na dobrý výdělek. Jenže jak to tak bývá, ze zábavy a tance přichází žízeň, po půlnoci se znavení hosté dali do hádky a z hádky vypukla rvačka. Kdo se s kým rval, už asi těžko zjistíme, ale nejvíce zraněný byl nakonec sám kolovrátkář. Povalili ho v sále na podlahu a kromě četných povrchových zranění mu bylo zlomeno žebro. A tak se jelo pro doktora Zítka do Brandýsa, který nechal po ošetření těžce zraněného Nováka odvézt do pražské Všeobecné nemocnice.

Jestli kolovrátkáře někdo obrátil botou, nebo ho přetáhl za jeho hudební výkon kli-

Kolovrátkář s opičkou na obrázku z roku 1892 v Hamiltonu v Ohiu, USA

kou od flašinetu, to nevím, ale náš, toušeňský kolovrátkář byl *Jan Schwab* a na sklonku svého života žil v čp. 76. Ale vždyť jsme před chvilkou okolo šli: bydlel tedy kousíček od hostince a možná by nám o té rvačce vyprávěl. Narodil se v Mochově roku 1838 a ve věku dvaosmdesáti let Toušeň opustil. Bylo parné léto 1921. No, alespoň máme jistotu, že žebro nezlámali jemu.

Herci a splašení koně

Na sále U Salačů se hrálo i divadlo. Národní listy psaly 23. července 1899:

Před málo dny pořádala v Toušeni představení divadelní společnost páně Jelínkova, jedna z větších a čipernějších divadelních společností našich.

A tady je zpráva z parného léta, také od hostince, sice v Libni, ale s kočím z Toušeně. Národní listy psaly 31. srpna 1903:

Před hostincem č. 52 v Královské třídě v Libni předvčím odpoledne zastavil se dvouspřežním vozem kočí *Karel Šedivý* z Toušeně u Brandýsa n. L. a chtěl koně nakrmiti. Tahouni pojednou se splašili a utíkali až na Palmovku, kde byli zadrženi dřívě, než způsobili nějakou nehodu.

To nebylo v této době vůbec ojedinělé, že splašení koně běhali Prahou. Ba právě naopak jich po projetí automobilu, zacinkání tramvaje, po roce 1900 běhalo více než předtím. Jednomu kočimu z Brandýsa doběhli z Václavského náměstí až do Karlína a panu Houšteckému z Boleslavi od řetězového mostu na Poříčí. Tam se vůz převrátil a četníci pouze počkali na doběhnuvšího majitele. Naštěstí se tenkrát nikomu nic nestalo. Mám v záloze i případ dalšího kočího z Brandýsa, ten byl tak opilý, že vůbec nevnímal, kam jede, že splašení koně táhnou vůz o závod naučeným směrem z Prahy ven, a kdyby nebylo povykujícího davu, snad by doběhli se spícím kočím na kozlíku až domů. Kočí nebyl z Brandýsa, pracoval ve mlýně a asi ten den dopracoval. O jeho následujícím osudu jsem nic nenašel.

Tak se chodilo v Toušeni na pivu

Taškář a filuta

Další příběh je z roku 1911, ale v kterém toušeňském hostinci se odehrál, už se také asi nedovíme. Moc bych za to nedal, že jsme opět na správném místě. Kočí *Josef Lamata* pocházel z Lysé nad Labem a ve věku dvaceti let byl veselým chlapíkem, taškářem a filutou. Rád se představoval nejenom pod smyšleným jménem, ale holedbal se i vznešenějším zaměstnáním než byla jeho práce u koní. Jednou byl synem zámožného obchodníka, pak rolníka, a v Toušeni se vydával za montéra firmy Daněk z Prahy. Objednal u hostinského větší počet obědů a večerů pro ostatní montéry, sám udělal sedmikorunovou útratu, kterou neuhradil, a z hostince se vytratil. Četníci ho chytili až ve Staré Boleslavi. Chudák hostinský měl navařeno a žádní montéři nepřišli.

A to je také onen rok, kdy *Antonín Salač* na hospodu zanevřel a majitelkou se stala *Emilie Wallianová*. Doufejme, že za směnu montérů taškář *Lamata* nemohl a důvod zkusme hledat jinde. Vždyť už v září roku 1891 se hostinský *Antonín Salač* stal obětí krádeže peněz a opět se při tom více pilo a obezřetnosti ubylo. Holt, když si hostinský nehlídal tržbu a sám pil s ostatními hosty, zmizela. A to zamrzí.

Putovní biograf

S vynálezem filmu se rychle začalo s promítáním po hostincích s velkými sály. A Wallianovi měli v tom svém ne zrovna nejmenší sál. Vždyť tancovačky a také divadelní představení se odehrávaly většinou u nich. Putovní kinematografická produkce je naprosto běžným jevem i poté, co už ve velkých městech byla stálá kina, biografy či jen bio, jak říkávaly naše babičky. Na němý film, jenž byl v naprosté většině groteskou, se těšila celá vesnice. Hostinský zatopil v sále, natáhlo se plátno, připravily židle, nachystal nezbytný klavír, ale i pivo pro diváky. Vydělat musel především hostinský, který sál pronajal.

To, co se ale nedaleko odehrálo v pondělí 23. února 1914, groteskou rozhodně nebylo. Ve voze potulného biografu, který se zastavil v Toušeni, zemřela čtyřměsíční holčička *Anastasiie Kaiserová*, dítě majitele kinematografu. I ona se spoustou jiných zůstala navždy v Toušeni.

Hosté v zahradní restauraci U Wallianů

Divadelní prkna

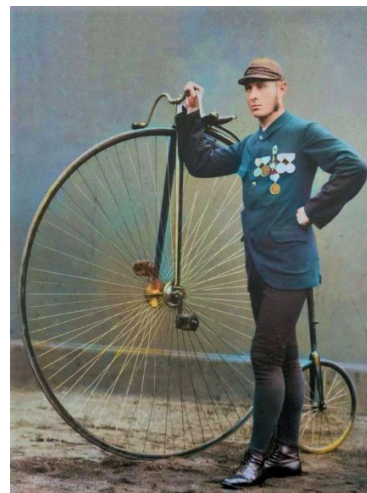
Ještě, než definitivně odvrátíme zrak od Wallianova hostince, tak mi dovoluete připomenout, že hostinský pronajímal sál nejenom společností potulných kinematografů, ale i na schůze, svatby, koncerty, pohřební hostiny, či na divadelní představení místních ochotníků. To všechno k společenskému životu prudce rozvíjející se malé vsi v městečko nesmělo chybět. Kočovně divadelní společnosti určitě navštívily Toušeň mnohokrát, ať již po štaci v Čelákovcích, nebo se zde nakrátko zastavily před svým vystoupením v Brandýse nad Labem. Zachovalo se nám jméno jednoho z herců a nesmíme ho opomenout. Jmenoval se *Richard Branald* (1878–1950), herec, režisér i dramatik, který udivoval svým uměním i tehdejší přední herce z „kamenných divadel“. Do jeho herecké kočovné rodiny se narodil 4. října 1910 v Praze syn *Adolf*. S rodiči procesoval prakticky celou tehdejší Rakousko-Uherskou monarchii ve vícero kočovných společnostech. Ve svých vzpomínkách na mládí se pak rozepsal i o sále ve Wallianově hospodě, jmenoval kamarády, herce, lidi, kteří jsou již pro nás cizími a zapomenutými. *Adolf Branald* ale nekrácel ve šlépějích svého otce dlouho, stal se slavným v jiném oboru. V literárním.

Richard Branald (1878–1950), karikatura od K. Nejedlého, 1937

Kostitřasy a velocipedy

A kdybychom stáli před hostincem U Wallianů v červenci roku 1882, viděli bychom projíždět houf velocipedistů, kteří vyjeli z Prahy, aby viděli na vlastní oči toušeňské lázně, o kterých se pochvalně psalo ve všech novinách. A byla to, věřte mi, mohutná, neustávající inzertní kampaň, co lákala nejenom Pražáky k nedělním výletům do lázní pana *Králíka*. V houfu zaprášených cyklistů řítících se na vratkých kostitřasech k budově stojící jen

Josef Kohout (1863–1946) se svým velocipedem v roce 1882

pár metrů od hostince, nesměl chybět *Josef Kohout* (1863–1946), slavný zakladatel Českého klubu velocipedistů na pražském Smíchově. Klub byl stár teprve rok a ten mnou zmiňovaný 1882 byl rokem slavného vítězství Kohouta v mezinárodním mistrovství Rakouska-Uherska v závodě pořádaném na jednu anglickou míli. Aha, tak proto to červencové nadšení v Toušeni: závod se jel 11. června 1882! ■

Petr Enc

Vodní mlýny v Polabí

Přednáškovou síň Oblastního muzea Praha-východ zcela zaplnili 14. března 2023 početní zájemci o historii vodních mlýnů v Brandýském Polabí.

V první části přednášel Mgr. *Martin Hůrka*, čtenářům Floriána dobře známý [Florián 2020/3-4/6, 2020/5-6/10-11, 2020/7-8/13, 2020/9-10/12, 2020/11-12/11, 2021/3-4/12-13, 2021/5-6/12-13, 2021/7-8/4, 2021/11-12/12-13]. Hovořil o labských mlýnech nejen v Čelákovících, Toušeni a Brandýse, ale zasvěceně i o soustavě vodních nádrží, rybníků a mlýnů na jižních přítocích Labe, zejména na potocích protékajících Cvrčovicemi a Zápy. Významné mlýny zde zachytila již první Crinigerova mapa z roku 1590, kdy trvala i nejúspěšnější léta mlýna v Toušeni – díky obratnému mlynáři Cypriánu Roudnickému z Mydlovar [Florián 2016/9-10/6]. Výklad doprovodila také zmínka o Věžském dvoře a mapa Toušeně z roku 1841.

V druhé části přednášel českobrodský historik *Jan Psota* [Florián 2021/3-4/12-13] o práci na projektu zmapování mlýnů na potoce Výmola – od Sluštic a Úval, přes Vyšehořovice a Kozovazy po Mochov a Sedlčánky i s pobočnými náhony pro posílení mlýnů v Bříství a Přerově. Téměř všechny tyto menší mlýny nejen v Brandýském Polabí zcela zpusťovala třicetiletá válka. ■

jvk

Letošní toušeňská jubilea

Nejstarší toušeňské – 730. – výročí proběhne 1. srpna: roku 1293 je takto datována v listině královny *Jitky (Guty)* první písemná zmínka o Toušeni [Florián 2012/7-9/29, 2019/1-2/16]. Před 500 lety v roce 1523 budoval z Toušeně pražský primátor *Jan Pašek* z Vratu městečko a při jeho hrádku jako své venkovské sídlo renesanční zámek. Před 410 lety v roce 1613 (bez bližšího data) v Toušeni vyhasl krátký život humanistického básníka *Matyáše Ludvíka Černovského* ze Švarcavy, rodem Moravana, který studoval v Olomouci a v pražském Klementinu a přiřazen se do Toušeně.

300 let uběhne 29. června od roku 1723, kdy Toušeni projížděl z Přerova nad Labem do Brandýsa celý vídeňský dvůr s císařem *Karlem VI.* před jeho korunovací na českého krále [Florián 2017/9-10/12]. Před 250 lety roku 1773 byl poprvé vyměřen pevný plat toušeňskému učiteli *Filipu Grubnerovi* („ženat, bez řemesla, znalý řeči české, německé a latinské v slově i písmě, vyučoval také hudbě“). Před 200 lety počátkem roku 1823 podlehly zbytky toušeňského mostu náporu ledových ker [Florián 2012/10-12/25-28], a na jaře byla uprostřed obce postavena kaplička sv. Floriana [2018/9-10/12, 2019/5-6/17].

Letos jistě nepřehlédneme 150 let od postavení Skleněné vily pražským stavitelem *Josefem Svobodou*. Méně kulatého výročí 140 let jsme vzpomněli 11. ledna, kdy v roce 1883 byl na místní železniční trati zahájen provoz osobní dopravy [Florián 2013/jaro/50-59, 2023/1-2/12].

Před 100 lety v lednu 1923 hráli toušeňští sokolové v sokolovně Bělohorská mračna a v únoru 1923 hrála FDTJ u Walliánů Janošíka. Na jaře byla vydlážděna silnice vedoucí přes obec, začaly práce na regulaci Labe a z interiéru kostela byla odstraněna pamětní deska připomínající císaře Františka Josefa I. Téhož roku 25. července se na Hané narodila pozdější první ředitelka Slatinných lázní Toušeň *Alena Králíková* [Florián 2013/zima/39, 2018/7-8/14].

Před 50 lety 11. března 1973 převzal čestné občanství Toušeně architekt *Albert Jonáš* [Florián 2013/jaro/46-49, 2018/11-12/12-13, 2021/7-8/9] a v témže předjaří dosáhla výroba betonových panelů v toušeňské Prefě pro nové domy na pražských sídlištích miliontého kubického metru [Florián 2022/1-2/11]. Před 10 lety 23. června 2013 byla po rekonstrukci pro veřejnost slavnostně otevřena Skleněná vila [Florián 2013/léto/36]. ■

kronikář

Toušeňský mlýn v roce 1938, foto Dr. O. Novák

Erb toušeňského mlynáře Cypriána Roudnického z Mydlovaru, 1561

7. ledna 1823 Bělohorská mračna v sokolovně

4. února 1923 Janošík na dvoře U Salačů

Dvanáctá divadelní přehlídka nebude tuctová

Česká obec sokolská pověřila letos podvanácté pořádáním celostátní národní přehlídky sokolských divadel Divadelní spolek při T. J. Sokol Lázně Toušeň. XII. ročník přehlídky proběhne v toušeňské sokolovně o víkend po krátkém velikonočním týdnu 15. a 16. dubna 2023. Přehlídka nabídne sedm her sedmi divadelních souborů. V sobotu i v neděli dopoledne se budou hrát v sokolovně pohádky pro dětské diváky, po nich pak dvě již na jevištích osvědčené komedie a tři tituly jako nová autorská divadla.

Při dosavadních jedenácti národních přehlídkách viděli diváci v sokolovně v Lázních Toušeni celkem 43 souborů se 107 různými hrami. Nejčastějšími přehlídkovými hosty u nás dosud byly Česká Skalice, Lány a Předměřice nad Labem (všechny 6x). Ze Slezska u nás hrály soubory z Kyjovic a z Dolních Životic, z Moravy soubory z Kroměříže, Litovle, Opatova, Podivína a Štěpánova. Z Čech bývaly častými hosty také soubory z Benátek nad Jizerou, Jilemnice, Poniklé a Pyšel.

Letos přijede soubor z Předměřic nad Labem posedmé, popáté z pražské Kamy, rovněž popáté z Rokycan, potřetí z Kroměříže a také z Třeště na Vysočině a podruhé z jihočeských Strunkovic nad Blanicí. Toušeňští divadelníci dosud představili na této přehlídce 16 různých her. ■

RNDr. Jan Králík, CSc.,
předseda Divadelního spolku při T. J. Sokol Lázně Toušeň

Program XII. národní přehlídky sokolských divadel v Lázních Toušeni 2023

v sokolovně | změny vyhrazeny

v sobotu 15. dubna 2023

- 10:30 Třešť | Jindřiška Netrestová: **Bětuška a Kleofášek (pohádka)**
- 15:00 Lázně Toušeň | Ondřej Menoušek: **Ana [穴]** (mimořádně ve Skleněné vile)
- 17:00 Strunkovice nad Blanicí | Karel Matějka: **Všeci (ne)kradnú**
- 20:00 Předměřice nad Labem | Josef Beran: **Nejlepší jsou studený**

v neděli 16. dubna 2023

- 10:30 Rokycany | Jiří Mahen – Hana Karlová: **Jak hrobař přelstil smrt (pohádka)**
- 15:00 Kroměříž | Miro Gavran: **Vše o ženách**
- 19:00 Praha – Kampa | Bohumil Gondík: **Osud jsou dvě slova**

Plakát MgA. Josefa Jelínka pro XII. národní přehlídku sokolských divadel v Lázních Toušeni 2023

Pohádka z Třeště: Bětuška a Kleofášek (v sobotu 15. dubna v 10:30)

Sídla tělocvičných jednot Sokol, jejichž soubory se zúčastnily alespoň jedné z národních přehlídek sokolských divadel; červeně jsou vyznačena místa letošních účastníků.

Pohádka z Rokycan: Jak hrobař přelstil smrt (v neděli 16. dubna v 10:30)

■ Lázeňský běh

Čtrnáctý novodobý start oblíbeného Lázeňského běhu připravujeme na neděli 23. dubna 2023 opět v areálu hřiště Na Polabí. Prezentace se otevře ve 12:30, oficiální zahájení bude ve 13:00.

Tratě a kategorie (vždy děvčata a chlapci, ženy a muži):

- 80 m minipředškolní (2019 a mladší) a předškolní (2017-2018)
- 300 m školní (2015-2016)
- 600 m mladší žactvo (2012-2014)
- 1200 m starší žactvo (2009-2011)
- 4200 m dospělí (2008 a starší), veteráni I (1978-1967), veteráni II (1968+), nordic walking (jakýkoli věk)
- 8400 m střední trať (jakýkoli věk)

Vyhlášení dětských vítězů bude probíhat během závodů. ■

Mgr. Lucie Kainová, Sport-LaV

■ Fotbalový klub Slavoj Lázně Toušeň

rozpis jarní části soutěže v kopané 2022/2023

IV. třída – FK Slavoj Lázně Toušeň

02. 04. 2023	16:30	Hovorčovice B – Lázně Toušeň
08. 04. 2023	10:15	Lázně Toušeň – Větrušice
16. 04. 2023	17:00	Vodochody – Lázně Toušeň
22. 04. 2023	10:15	Lázně Toušeň – Dřevčice
30. 04. 2023	17:00	Nová Ves – Lázně Toušeň
06. 05. 2023	10:15	Lázně Toušeň – Záryby B
14. 05. 2023	17:00	Brázdím – Lázně Toušeň
21. 05. 2023	17:00	Husinec-Řež – Lázně Toušeň
27. 05. 2023	10:15	Lázně Toušeň – Nehvizdy B
04. 06. 2023	17:00	Líbeznice B – Lázně Toušeň
10. 06. 2023	10:15	Lázně Toušeň – Spartak Čelákovice

■ Úspěchy mladých toušeňských sportovců v atletice

Vrchol atletické halové sezóny proběhl na konci února 2023 v krásné atletické hale v Ostravě, kde se toušeňští atleti, kteří trénují v barvách Spartaku Čelákovice, rozhodně neztratili. Atmosféra mistrovství je vyhecovala k důležitým osobním rekordům. Nejlépe si vedli naši kluci v trojskoku. V sobotu závodili junioři a náš Adam Chyba (*2005) [Florián 2018/1-2/10] jako nejmladší závodník na soupisce a nováček v trojskokanském sektoru, obsadil 5. místo. Svůj osobní rekord si skočil hned v pěti pokusech, nejdelší mu naměřili 13,65 m, a to bylo hned o více jak 1 metr osobní zlepšení. V neděli se představili v trojskokanském sektoru dorostenci, kde jsme měli hned dva zástupce. Byl to velmi napínavý souboj od začátku do konce, který nakonec skončil pro toušeňského Bědu Čížka (*2006) [Florián 2017/7-8/7] bramborovou medailí, a to pouhé 2 cm od bronzu. Vzhledem k tomu, že s trojskokem teprve začíná, se můžeme v letní sezóně těšit na skvělé výkony. Výborné umístění získal Běda Čížek i v běhu – 6. místo – kde byl součástí dorostenecké štafety 4x200 m, která porazila i velkokluby jako Jablonec, Duklu Praha nebo Čáslav. Všichni atleti dostali velkou pochvalu od trenérky za úspěšné reprezentování a za skvělé výkony. ■

Nikola Břejchová, trenérka

LABENET

Poskytovatel internetu
v Lázních Toušeni a okolí

25/25 Mb/s - 290 Kč

50/50 Mb/s - 390 Kč

80/80 Mb/s - 490 Kč

IPTV SledováníTV.cz za 100 Kč
WiFi router a instalace zdarma

www.labenet.cz

☎ 605 055 000

**Úřední hodiny úřadu městyse
LÁZNĚ TOUŠEŇ, Hlavní 56**

pondělí

úřední hodiny: 8:00 - 12:00
13:00 - 17:00

starosta: 9:30 - 12:00
13:00 - 17:30

středa

úřední hodiny: 9:00 - 12:00
13:00 - 17:00

pokladna: 8:00 - 9:00

telefony: 326 992 302, 326 991 592

Večerka u Honzika

Thao Leová Thanh a Ngoc Nguyen Duc,
Hlavní 13

potraviny – drogerie

pondělí – pátek 6:30 – 19:00

sobota – neděle 6:30 – 18:30

Pošta Partner a prodejna krmiv

Za Školou 2

pondělí

8:00 – 10:00

úterý

8:00 – 12:00 13:30 – 16:00

středa

8:00 – 12:00 13:30 – 17:00

čtvrtek

8:00 – 12:00 13:30 – 16:00

pátek

8:00 – 12:00 13:30 – 16:00

sobota

9:00 – 11:00 vydávání balíků
a listovních zásilek

telefony: 604 100 302, 737 946 186

Gastrodeli

U Sokolovny 259

**výrobky studené i teplé kuchyně,
cukrářské i pekařské**

www.gastrodeli.cz

telefon: 326 996 359

objednavky@gastrodeli.cz

Kosmetický salon

Ivana Jedličková, Za Školou 414

**kosmetika, vizážistické služby a prodej
kosmetiky Alcina**

telefon: 606 802 320

Rehabilitace – masáže

Ivana Drobílková, Dům seniorů,
Za Školou 414

**LTV cvičení – elektroléčba – mobilizace
páteře, reflexní terapie**

pondělí – pátek dle objednání

telefon: 603 254 220

SALON LINDA - Strihání pejsků

Eva Pencová, Na Ostrůvku 292

telefon: 773 079 428

Praktický lékař

MUDr. Jiří Ranc, Dům seniorů,
Za Školou 414, 1. patro

pondělí 13:00 – 18:00

úterý 7:30 – 14:00

středa 11:00 – 17:00

čtvrtek 7:30 – 14:00

pátek 7:30 – 13:30

telefon: 326 992 361

Knihovna

Skleněná vila, V Ovčárně 87

vždy v úterý 15:00 – 17:00

Reality Biliková

Ilona Biliková, Hlavní 263

**zprostředkování prodeje
a pronájmu nemovitostí
zpracování tržního odhadu pro
dědické řízení**

telefon: 605 457 150

reality.bilikova@seznam.cz

Česká daňová kancelář, s. r. o.

Ing. Luboš Valehrach, MBA,
Na Požárech 425

daňové poradenství, vedení účetnictví

telefon: 603 876 540

Atelier Kučera

Hlavní 560

krejčovské práce, opravy oděvů

úterý – pátek

9:00 – 12:00 14:00 – 17:00

sobota - zavřeno

Mgr. Eva Valsová,

telefon: 736 536 574

Pneuservis, autoservis

Emanuel Fiala, Hlavní 13

pondělí – pátek 8:30 – 17:00

sobota – neděle dle dohody

telefon: 731 036 059

Technické služby městyse

Hlavní 56

vedoucí Martin Liška (605 458 039)

martin.liska10@seznam.cz

**Salon Faviola - manikúra, pedikúra, kosmetika,
masáže, kadeřnictví, Acces Bars**

Za Školou 414, bývalá pošta

Manikúra, nehtová modeláž - Jitka Kolomazníková
telefon: 604 710 975

Pedikúra - Lenka Fabiánová

telefon: 721 460 199

Masáže - Sophie Dragon

telefon: 723 022 979

Kosmetika - Lucie Uhrová

Tel. 605 479 993

Kadeřnictví - Michaela Macháčková

telefon: 723 679 943

Acces Bars - Jana Köhlerová

telefon: 602 715 743

Nouzová telefonní čísla

112 Integrovaný záchranný systém

150 Hasiči

155 Zdravotnická záchranná služba

156, 731 136 156 Městská policie

158 Policie České republiky

Veterinární praxe

MVDr. Jitka Myslivečková, Hlavní 39

pondělí + pátek dopoledne: objednaní pacienti + operace
15:00 – 19:00

úterý dopoledne: objednaní pacienti + operace

středa + čtvrtek 10:00 – 12:00 15:00 – 19:00

soboty, neděle a pohotovost po telefonické domluvě

telefon: 326 992 912, 602 641 294

Bar U Kasaldy

Petr Kasalický, Káranská 50

obědy - pondělí – pátek

10:30 – 14:30

telefon: 604 972 099

Advokátní kancelář

Mgr. Stanislav Beran, Dům seniorů,

Za Školou 414, 1. patro

telefon: 606 494 811

email: beran-advokat@seznam.cz

**Stavební a technické dozory,
stavební činnost**

DOZORY-VILD s.r.o.,

Ing. Petr Vild, Zápská 188

telefon: 739 345 249

petr@dozory-vild.cz

**Elektroinstalace
Instalace fotovoltaických
systémů**

Martin Rigo

telefon: 775 515 082

martinrigo1@gmail.com

Evonoqo, s. r. o.

Floriánské náměstí 413

**montáže FVE a tepelných čerpadel pro
rodinné domy, ale i pro jiné druhy objektů**
provozní ředitel Peter Theisz,

email: obchod@evonoqo.cz

telefon: 800 333 335

**Čelákovické kosmetické Studio Visage,
nyní v nových prostorách**

Zápská 184, Lázně Toušeň.

**Přístrojová kosmetická ošetření, mini-
tetování, prodlužování řas**

objednavky na telefon: 604366537

Z. Kadlecová

email: kosmetikatousen@seznam.cz

www.studio-visage15.webnode.cz

Infozprávy

Služba Infozprávy je určena všem občanům
městyse a je zcela zdarma.

Registrace je možná

a) osobně na úřadě v úřední hodiny

b) přes internet www.infozpravy.cz

c) mobilním telefonem.

Registraci telefonem provedete zasláním SMS
LT mezera číslo popisné na telefonní číslo
735 166 666

Kalendář akcí v Lázních Toušeni 2022

změny vyhrazeny

duben 2023			
den	čas	místo	akce
sobota 1. dubna	14:00	Skleněná vila	vernisaž výstavy obrazů Vladimíra Tůmy (<i>MM Čelákovice + kk</i>)
čtvrtek 6. dubna	12 + 17	u kapličky	velikonoční řehtání (<i>skupinka nadšených rodičů</i>)
pátek 7. dubna	8:30+12+17	u kapličky	velikonoční řehtání (<i>skupinka nadšených rodičů</i>)
sobota 8. dubna	8:30	u kapličky	velikonoční řehtání (<i>skupinka nadšených rodičů</i>)
sobota 8. dubna	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná Slavoj Lázně Toušeň – Větrušice (<i>FK Slavoj</i>)
středa 12. dubna	19:00	Skleněná vila (přízemí)	cestovatelská beseda Černá Hora a Albánie (<i>Alena a Petr Šedovi</i>)
středa 12. dubna	19:00	Skleněná vila (první patro)	zasedání zastupitelstva
sobota 15. dubna	10 – 22	sokolovna	XII. národní přehlídka sokolských divadel (<i>ČOS, T.J. Sokol</i>) Třešť – Lázně Toušeň – Strunkovice – Předměřice n. L.
neděle 16. dubna	10 – 21	sokolovna	XII. národní přehlídka sokolských divadel (<i>ČOS, T.J. Sokol</i>) Rokycany – Kroměříž – Kampa
sobota 22. dubna	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná Slavoj Lázně Toušeň – Dřevčice (<i>FK Slavoj</i>)
neděle 23. dubna	12:30	hřiště Na Polabí	lázeňský běh (<i>sportovní komise + Sport-LaV + ÚM</i>)
26. – 29. dubna	7:00	Floriánské náměstí	zájezd – Bratislava, Budapešť, Vídeň (<i>včk, ck</i>)
sobota 29. dubna	8 – 12	Floriánské náměstí	svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu (<i>ÚM, TS</i>)
sobota 29. dubna	15:00	Slatinné lázně	otevření lázeňské sezony (<i>Slatinné lázně, FN Bulovka</i>)
neděle 30. dubna	15-17	hřiště Na Polabí	sportovní hry mládeže (<i>TAJV</i>)
neděle 30. dubna	18:00	hřiště Na Polabí	pálení čarodějnic (<i>ÚM, volnočasová komise</i>)
květen 2023			
den	čas	místo	akce
středa 3. května	15:30	pomník padlých	vzpomínka na oběti světových válek (<i>ÚM, ZŠ</i>)
sobota 6. května	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná Slavoj Lázně Toušeň – Záryby B (<i>FK Slavoj</i>)
6. – 8. května	8 – 18	Floriánské náměstí	172. floriánská pouť
neděle 7. května	10:30	kostel sv. Floriana	poutní mše – titulární bohoslužba
čtvrtek 18. května	7:00	Floriánské náměstí	výlet – Sázava, klášter a pacifik (<i>včk</i>)
sobota 15. května	14:00	Skleněná vila	vernisaž výstavy projektů revitalizace cukrovaru (<i>ÚM, kk</i>)
sobota 27. května	10:15	hřiště Na Polabí	kopaná Slavoj Lázně Toušeň – Nehvizdy B (<i>FK Slavoj</i>)
neděle 28. května	14:00	Park prof. Procházky	dětský den (<i>ÚM, DSLT, včk, kk</i>)
29. května – 4. června	7:00	Floriánské náměstí	zájezd – Bojnice, jižní Morava (<i>včk, ck</i>)

FLORIÁN, zpravodaj městyse Lázně Toušeň, ročník 13, číslo 2 (66), 3-4/2023. Vydává úřad městyse Lázně Toušeň IČ: 00240893, registrační číslo MK ČR E 20466. Kontakt redakce: zpravodaj.florian@gmail.com, elektronická podoba Floriána: www.laznetousen.cz. Redakční rada: Hana Němečková, RNDr. Jan Králík, CSc., sazba a grafická úprava: Matyáš Hadrbolec. Florián vychází 6x ročně vždy počátkem sudého měsíce v nákladu 700 výtisků. Tisk: Iva Vodáková – Durabo, Čelákovice: www.durabo.cz. Příspěvky v doporučeném rozsahu do 1500 znaků zasílejte na adresu redakce nejpozději v den uzávěrky. Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav a krácení rozsáhlejších příspěvků, případně jejich neotištění. Toto číslo vyšlo **. dubna 2023. . Uzávěrka příspěvků pro následující číslo: 15. května 2023.